

Naam:		Behandelaar/Pers.begeleider:	
Geboortedatum:		Start behandeling:	

10.4 Agressie (ICIDH s 29.7)

A Verpleegkundige diagnostische termen

* **Definitie:** Een gedragsstoornis die zich uit in gewelddadige, niet-passende verbale en/of non-verbale acties naar personen en/of materialen.

* **Beïnvloedende factoren**

- a. organisch psychosyndroom
- b. psychose
- c. intoxicatie
- d. hallucinaties
- e. wanen
- f. alcohol- en drugsmisbruik
- g. angst
- h. achterdocht
- i. manische stemming
- j. lage frustratietolerantie
- k. dysfore stoornis
- l. geblokkeerde behoeften en verlangens
- m. woede
- n. zich onbegrepen voelen
- o. persoonlijkheidsstoornis, namelijk
- p. disfunctionele gezinssituatie
- q. disfunctioneel sociaal systeem

* **Kenmerken en aanwijzingen**

- 1 groeiende agitatie
- 2 sarcasme
- 3 verbale dreiging
- 4 fysieke dreiging
- 5 verandering in spraak/stemgeluid
- 6 vernederende opmerkingen
- 7 gooien met voorwerpen
- 8 beschadiging van materiaal
- 9 fysiek geweld
- 10 moordgedachten
- 11 overschrijding van andermans territorium
- 12 onrust
- 13 groeiende irritatie
- 14 woede die niet in verhouding staat tot de gebeurtenis

B Verpleegdoelen

- 1 *Cognitieve verpleegdoelen*
 - 1a Herkent factoren die leiden tot agressie en kan deze verwoorden.
 - 2b Herkent gevoelens van agressie en past vaardigheden toe om deze gevoelens hanteerbaar te maken.
- 2 *Affectieve/sociale verpleegdoelen*
 - 2a Toont emoties op een voor de omgeving acceptabele en passende wijze.
- 3 *Psychomotorische verpleegdoelen*
 - 3a Berokkent geen schade of overlast aan personen, materiaal, omgeving of zichzelf.

Specificatie

C Verpleegkundige interventies

- 1 *Directe zorg*
 - 1a Duidelijke grenzen stellen ten aanzien van toelaatbaar gedrag.
 - 1b Bij agressief *acting out* de patiënt separeren/overplaatsen conform van tevoren opgestelde afspraken en procedures.
 - 1c Agressieve gevoelens laten verwoorden.
 - 1d Een fysieke uitlaatklep verzorgen.
 - 1e Positieve feedback geven bij acceptabel gedrag.
 - 1f het voeren van een individueel gesprek waarin spanning besproken wordt (en eventuele alternatieven voor gedrag).
 - 1g De mogelijkheid bieden om activiteiten te ondernemen.
 - 1h Indien nodig, op voorschrift van een arts verstrekken van medicatie.
- 2 *Training*
 - 2a Samen met de patiënt zoeken naar alternatieven.
 - 2b Inzichtgevende gesprekken voeren omtrent situaties of omstandigheden die agressief gedrag uitlokken.
 - 2c Aanleren van assertieve vaardigheden.
 - 2d Verwijzen naar cursus, training of groep.
- 3 *Beoordeling*
 - 3a Observeren en rapporteren van gedrag en agressieregulatie.
 - 3b Observeren en rapporteren van kenmerken en aanwijzingen die kunnen wijzen op een toename van agressie of oplopende spanningen.
 - 3c Observeren en rapporteren van de werking van medicatie.
 - 3d Invullen van relevante formulieren zoals een M&M-formulier (*Middelen en Maatregelen*), een MIP-formulier, of een schadeformulier.

Wie

<p>4 <i>Management van persoonlijke zorg</i></p> <p>4a Aanmelden voor crisisinterventie (zo nodig IBS / RM procedure).</p> <p>4b Afspraken maken met betrokken instanties (bijv: politie, woningbouwvereniging, huisarts).</p> <p>4c Ondersteunen / begeleiden van directe omgeving.</p>	
Start verpleegplan:	
Evaluatiedatum:	
Stop verpleegplan:	